

Закупівлі через систему ProZorro: практичні поради та рекомендації

Уночі з 24 на 25 грудня 2015 року Верховна Рада України проголосувала за славнозвісний Закон України «Про публічні закупівлі». Даний документ передбачає впровадження на загальнодержавному рівні електронної системи закупівель. На цій хвилі багато замовників та постачальників активно почали цікавитися тим, що ж це за система та як з нею працювати.

Неодноразово на сторінках журналу «Радник в сфері державних закупівель» ми висвітлювали тему проведення та участі в електронних закупівлях за допомогою [системи ProZorro](#):

покроковий алгоритм дій для замовників при проведенні е-закупівель — у випуску журналу «Радник в сфері державних закупівель» № 9 (48) за вересень 2015 року на сторінках 8-15;

порядок дій постачальників при участі в е-закупівлях — у випуску журналу «Радник в сфері державних закупівель» № 11 (50) за листопад 2015 року на сторінках 15-21;

особливості оскарження дій та рішень при проведенні процедури в системі електронних закупівель — у випуску журналу «Радник в сфері державних закупівель» № 9 (48) за вересень 2015 року на сторінках 33-34.

З досвіду функціонування пілотного проекту [ProZorro](#) можна вже впевнено казати про формування практики проведення електронних закупівель та прослідкувати основні тенденції й особливості функціонування даної системи. Отже, у даній статті ми розставимо головні акценти в питанні провадження замовниками та учасниками діяльності в системі електронних закупівель [ProZorro](#).

Проводимо Е-торги: рекомендації замовникам

I. Призначаємо відповідальну особу для роботи в системі електронних закупівель.

Для проведення електронних закупівель замовникові необхідно визначити відповідальних (або відповідального координатора), які займатимуться впровадженням та проведенням електронних закупівель. Наприклад, замовник може створити окремий тендерний комітет, який відповідатиме за проведення електронних закупівель, та розробити Положення про тендерний комітет, в якому слід зазначити обов'язки кожного члена

тендерного комітету.

У такому разі кожному членові тендерного комітету замовника необхідно внести зміни в посадову інструкцію — у розділі «Права і обов'язки».

Якщо проведенням електронних закупівель займається саме тендерний комітет, то радимо для роботи в системі призначити координатора, який буде відповідальним за впровадження електронних закупівель. Таке призначення відбувається шляхом складання протоколу на засіданні тендерного комітету з числа членів такого комітету.

II. Встановлюємо порядок закупівлі через систему ProZorro.

Наразі не встановлено законодавчо закріпленого порядку проведення електронних закупівель. У такому разі радимо замовникам прописати даний порядок самостійно. Замовник розробляє та затверджує Примірне положення про порядок придбання товарів у рамках пілотного проекту щодо впровадження системи електронних закупівель.

У даному документі, зазвичай, фігурують положення стосовно строків кожного етапу, підстави відхилення тощо.

III. Чітко прописуємо вимоги до предмета закупівлі.

Для того щоб закупити саме те, що необхідно замовникові, радимо прописувати чіткі вимоги до відповідної закупівлі. Непоодинокими є ситуації, коли замовники, окрім кількості та вартості (пункти, які є обов'язковими для заповнення), зовсім не вказують іншої інформації. Потім виникають такі неприємні ситуації, коли саме на стадії укладення договору в замовника виникає багато вимог до постачальника, які ніде не були попередньо оприлюднені.

Зважаючи на невелике бажання постачальників співпрацювати з бюджетними установами, радимо замовникам чітко прописувати свої вимоги до предмета закупівлі, щоб постачальники не втрачали бажання співпрацювати в майбутньому. Таким чином, замовник успішно проведе закупівлю в електронній системі та отримає саме те, що йому необхідно (рис. 1, 2).

ЧІТКІ ВИМОГИ

Рис. 1

Рис. 1

МІНІМУМ ВИМОГ

Рис. 2

Рис. 2

IV. Встановлюємо реальні строки поставки.

Радимо замовникам встановлювати такі строки поставки, які в подальшому учасник матиме змогу виконати. Від багатьох постачальників надходить велика кількість нарікань на абсолютно нереальні строки поставки. Тому для того, щоб на вашу закупівлю прийшло багато постачальників, для здорової конкуренції в аукціоні, радимо встановлювати вимоги, зважаючи на можливості учасників.

V. Запрошуємо постачальників брати участь у процедурах закупівлі.

Можливості деяких електронних майданчиків дають змогу надсилати запрошення постачальникам на участь в електронних закупівлях. Наприклад, на майданчику SmartTender.biz є функція «Запросити постачальників», що надсилає на електронну

пошту, вказану замовником, запрошення для участі в електронних торгах (рис. 3).

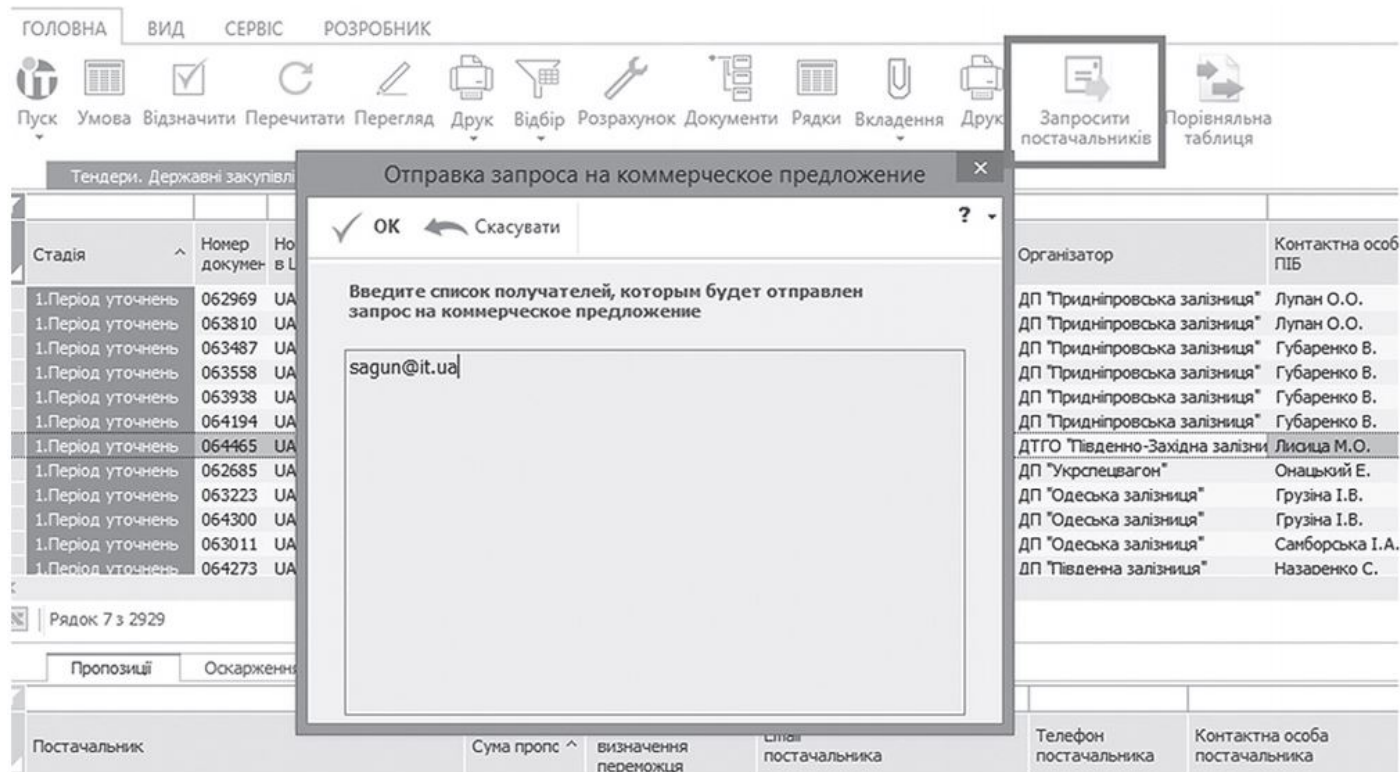

Рис. 3

Перемагаємо в Е-закупівлях: рекомендації учасникам

I. Відповідально ставимося до участі в електронних закупівлях.

Якщо вперше брати участь в аукціоні в електронній системі закупівель, то в постачальників може скластися помилкове враження, що все доволі легко та не потребує сумлінного ставлення. Але це не так!

II. Призначаємо відповідальну особу для роботи в системі.

Для того щоб не було такої ситуації, що від імені підприємства в системі працюють декілька співробітників, а потім нікому не зрозуміло, хто подавав пропозицію та чому пропустили аукціон, радимо призначити відповідальну особу для роботи в системі [ProZorro](#). Звичайно, якщо постачальник є доволі активним користувачем даного ресурсу та якщо одна особа просто фізично не матиме змоги ефективно брати участь у багатьох закупівлях, то можна вчинити так: призначити декількох співробітників та розділити їхні обов'язки брати участь в закупівлях за певними категоріями предметів закупівлі.

Радимо за можливості призначити не менше двох осіб для роботи в системі: одна особа буде відповідальна за прийняття участі в процедурі закупівлі, інша — за проведення аналітики щодо минулих електронних торгів (аналіз пропозицій конкурентів, потреб

замовників та інше).

III. Зважаємо на територіальне розташування.

Звичайно, система [ProZorro](#) для багатьох постачальників є безцінним ресурсом для розширення своєї клієнтської бази. Але необхідно брати до уваги специфіку постачання предмета закупівлі та свої можливості як постачальника. Радимо починати брати участь у закупівлях в конкретному регіоні та поступово розширювати перелік замовників за територіальним принципом.

IV. Найнижча ціна — запорука виграшного положення.

Ті постачальники, які не вперше беруть участь в електронних закупівлях, знають головне правило — встановити якомога меншу ціну пропозиції! Той учасник, який встановив найменшу ціну в пропозиції, останнім робить ставку в аукціоні. Отже, такий учасник бачитиме цінові пропозиції всіх своїх конкурентів та перебуватиме в привілейованому становищі.

Також радимо до проведення аукціону визначитись із тією мінімальною ціною, яку ви як постачальник маєте змогу запропонувати замовникові.

V. Встановлюємо діалог між постачальником та замовником.

Аналогічно проведенню закупівель вище порогів радимо постачальникам уточнювати всі незрозумілі питання щодо процедури до подання пропозицій. Чітко розуміючи, що необхідно замовникові, ви зможете сформулювати переможну пропозицію. Під час періоду уточнень учасник має право ставити питання замовникові стосовно відповідної закупівлі (рис. 4, 5).

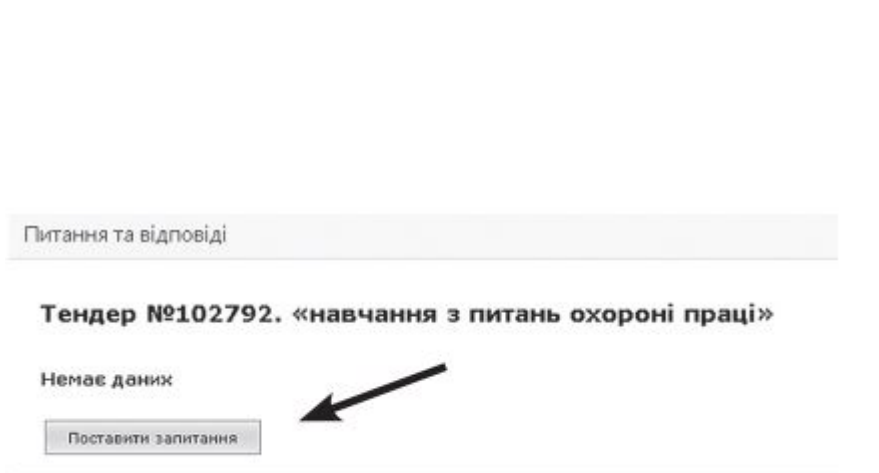

Рис. 4

Поставити запитання

Тема*:

Запитання*:

Відправити

Рис. 5

VI. Визначаємо коло інтересів.

Під час реєстрації на сайті постачальник заповнює форму, в якій обов'язково вказує категорії товарів, які він може постачати. Тим самим на майданчику SmartTender.biz, коли організатор торгів створює тендер, система пропонує йому обрати категорії, які його цікавлять. Завдяки цьому всі акредитовані постачальники в цих категоріях автоматично отримують запрошення на участь у тендері (рис. 6).

Державні допорогові торги.

ОАО "Ангар" оголошує тендер №100985 «Папір А-4».

До участі в торгах запрошуються фізичні та юридичні особи. Комерційна пропозиція може бути подана організаціями, що пройшли акредитацію**.

Основні етапи проведення тендеру:

Обговорення закупівлі та уточнення до: 19.02.2016 12:00

Початок прийому пропозицій: 19.02.2016 12:00

Завершення прийому пропозицій: 24.02.2016 15:00

Дата та час аукціону будуть визначені пізніше та будуть надіслані електронною поштою всім учасникам тендеру.

Предмет торгів: Папір А-4

Опис тендеру: А4, 80г/м2

Бюджет закупівлі: 15 000 грн. (з ПДВ)

Крок зниження ставки: 150 грн.

Оплата за участь: безкоштовно

З переліком тендерної документації можна ознайомитись у вкладеннях до даного листа.

Просимо подати комерційну пропозицію до 24.02.2016 15:00:00.

Форма подачі тендерної пропозиції - **через особистий кабінет на майданчику SmartTender.biz**

Просимо Вас направити комерційну пропозицію за товарами (послугами), які зазначені нижче:

Найменування	Од. вим.	Кількість
17.23.11 Папір	шт	175

**В тендері можуть приймати участь тільки акредитовані постачальники.

Для отримання акредитації необхідно [зарєєструватися](https://Smarttender.biz/Etp/Registration/RegistrationStart.aspx?role=0) за посиланням <https://Smarttender.biz/Etp/Registration/RegistrationStart.aspx?role=0>

Контактна особа: Дейнеко Ю.

Телефон: 098 322 27 08

Факс: 098 322 27 08

E-Mail: yuliva_devneko@ukr.net

З повагою, служба підтримки SmartTender.biz

Технічна підтримка: support@smarttender.biz

Контактний телефон: +380445859077

<https://smarttender.biz/>

Рис. 6

Питання оскарження електронних закупівель

Для вирішення даних спорів скаржник звертається не до Антимонопольного комітету України, як це передбачено Законом України «Про здійснення державних закупівель», а до органу з оскарження (далі — Орган з оскарження), що сформований з таких представників:

Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі — Мінекономрозвитку);

Антимонопольного комітету України (далі — АМКУ);

громадської організації (до передачі Системи державі — ГО «Трансперенсі Інтернешнл Україна»).

Таке звернення подають користувач Системи, учасник, спостерігач в електронній формі до Системи на такі електронні адреси:

claims@ti-ukraine.org;

claims@prozorro.org;

електронна пошта замовника, вказана ним у відповідній пропозиції, щодо якої направляють звернення (якщо замовник не розмістив таку інформацію, то ініціатор звернення може звернутись по неї до замовника або адміністратора Системи).

У багатьох постачальників виникає логічне питання щодо того, якими будуть результати такого оскарження. Звичайно, поки діяльність у системі електронних закупівель не буде закріплена на законодавчому рівні — не буде й чітко закріпленої відповідальності щодо порушень у даній сфері.

Проаналізувавши практику оскаржень у даній сфері, можна дійти висновку, що найбільш дієвою та розповсюдженою є дисциплінарна відповідальність за неправомірні дії або рішення при проведенні електронних закупівель, яку накладають керівництво або вища організація замовника. Тому звернення одразу до керівництва замовника, зазвичай, призводить до дієвішого результату.

Система [ProZorro](#) є саме тим індикатором порушень працівників замовника (як суб'єкта господарювання), спираючись на які, керівництво або організація, якій підпорядкований замовник, зможе накласти відповідне дисциплінарне стягнення, передбачене внутрішньогосподарськими нормативно-правовими актами.

А отже, якщо сумлінно підійти до питання проведення та участі в системі електронних закупівель, то можна відкрити для себе ефективний та зручний ресурс. Тому радимо замовникам та постачальникам приєднуватись і тестувати дану систему — поки що в розрізі допорогових закупівель.

Система електронних закупівель: плати на майбутнє

Дев'ятнадцятого лютого 2016 року відбулась презентація проекту [ProZorro 2.0](#). — оновленого як ззовні, так і зсередини. На зміну різнокольоровому логотипу, до якого так звикли учасники та замовники за цей рік, прийшов стриманий та виважений новий логотип і стиль бренду публічних закупівель у синьо-білих кольорах.

Дванадцятого лютого була річниця функціонування проекту [ProZorro](#). Команда реформаторів підвела такі підсумки своєї роботи за рік: планова сума закупівель — 12 млрд грн, 3000 замовників та 10 000 постачальників. [ProZorro](#), як і кожен проект, розвивається і в найближчому майбутньому увійде поетапно в життя закупівельників: з 1 квітня 2016 року — ЦОВВ та монополістів, а з 1 серпня 2016 року — інших замовників.

Що таке електронна система закупівель [ProZorro 2.0](#)?

Дана система матиме такі можливості:

проведення електронних закупівель;

електронне оскарження;

об'єднання допорогових та надпорогових торгів (веб-портал Уповноваженого органу з часом завершить своє функціонування, усі закупівлі будуть відбуватись лише в одній площині);

строк оприлюднення інформації в електронній системі закупівель під час проведення процедур закупівлі зменшиться до 1 робочого дня;

модуль планування процедур закупівель (зараз маємо документ установленого зразка — річний план);

електронна подача пропозицій;

створено новий портал prozorro.gov.ua (проходить тестування на prozorro.org).

Питання функціонування веб-порталу tender.me.gov.ua вирішили таким чином: поки не завершиться остання процедура на даному ресурсі (оголошена до 1 серпня 2016 року) — він працюватиме, після цього — завершить свою роботу.

У подальшому заплановано інтеграцію даної системи з усіма відкритими державними реєстрами, можливість замовника використовувати типові специфікації, впровадження електронних каталогів та активне використання електронних договорів.

Кабінет Міністрів України на засіданні 24.02.2016 року затвердив Положення про функціонування електронної системи закупівель [ProZorro](http://prozorro.gov.ua) та проведення авторизації електронних майданчиків. Затверджене Положення деталізує ключові принципи взаємодії системи [ProZorro](http://prozorro.gov.ua) з електронними майданчиками. Зокрема, визначаються вимоги до майданчиків, порядок їх авторизації, умови підключення та порушення, за які майданчики від'єднуються від електронної системи. Також чітко визначається відповідальність за порушення правил роботи в системі.

Згідно з Положенням, авторизацію електронного майданчика здійснює спеціальна комісія за одним або декількома рівнями акредитації залежно від користувачів, яким надаються послуги, та порядку здійснення закупівлі. Кожен майданчик повинен забезпечувати на безоплатній основі рівний доступ усіх зацікавлених осіб до інформації про закупівлі, а також захист конфіденційної інформації від несанкціонованого доступу.

Крім того, встановлюються тарифи за участь у тендерах для постачальників товарів та послуг. Вартість участі залежить від вартості тендеру і коливатиметься від 1 до 100 неоподаткованих мінімумів. При цьому користування системою для державних замовників як організаторів залишається повністю безкоштовним.

Відповідно до пункту 4 Положення про функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків за подання учасником тендерної

пропозиції, що була розкрита електронною системою закупівель, оператором авторизованого електронного майданчика з учасника справляється плата в розмірі:

у разі якщо вартість закупівлі становить не більше ніж 20 тисяч гривень — 1 неоподаткований мінімум доходів громадян (17 грн);

у разі якщо вартість закупівлі становить не більше ніж 50 тисяч гривень — 7 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (119 грн);

у разі якщо вартість закупівлі становить не більше ніж 200 тисяч гривень — 20 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (340 грн);

у разі якщо вартість закупівлі становить не більше ніж 1 мільйон гривень — 30 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (510 грн);

у разі якщо вартість закупівлі становить більше 1 мільйона гривень — 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (1700 грн).

У разі відміни торгів або визнання їх такими, що не відбулися до моменту розкриття тендерних пропозицій, оператор авторизованого електронного майданчика повертає плату учасникові за участь у торгах.

Дані суми до сплати за подання тендерної пропозиції при участі в закупівлях за допомогою електронних майданчиків будуть актуальні після вступу в силу Закону України «Про публічні закупівлі».

«Підписання Закону “Про публічні закупівлі” — це важливий сигнал для замовників і постачальників, підтвердження того, що перехід на [ProZorro](#) невідворотний», — зазначив директор Департаменту регулювання державних закупівель Мінекономрозвитку Олександр Стародубцев. Замовники ще мають трохи часу опанувати систему електронних закупівель: ЦОВВ та монополісти — до 1 квітня 2016 року, усі інші замовники — до 1 серпня 2016 року.

Отже, радимо тим замовникам та постачальникам, які ще не приєдналися до системи [ProZorro](#) шляхом реєстрації на одному з електронних майданчиків, зробити це якомога швидше для того, щоб належним чином підготуватись до законодавчо закріпленого впровадження даної системи в обов'язковому порядку.